

- pomocou grafickej prílohy určite názvy a charakterizujte vybrané špecializované mliekové a kombinované plemená a krajinu ich pôvodu
- zrealizujte získavanie mlieka strojovým dojením určeným typom dojacej techniky :
 - a/ príprava na dojenie
 - b/ vlastné dojenie
 - c/ ukončenie dojenia
 - d/ prvotné ošetrovanie mlieka
- na základe stanovených údajov, urobte ich zápis do Záznamu z kontroly dojiteľnosti
- určite konkrétne informácie a ich hodnoty, ktoré sa dajú zistiť zo grafického Znárodného priebehu laktácie

Pomôcky : DZK s príslušenstvom, hygienické pomôcky na prípravu, ukončenie dojenia a prvotné ošetrovanie mlieka, Záznam z kontroly dojiteľnosti, grafické znázornenie laktáčného obdobia

1/ PLEMENO :

2/ PLEMENO :

3/ PLEMENO :

4/ PLEMENO :

5/ PLEMENO :

6/PLEMENO :

7/ PLEMENO :

1/ JERSEYSKÝ DOBYTOK : vyšľachtený na ostrove JERSEY v Lamanšskom prielive. Hnedosivé sfarbenie, nízka živá hmotnosť = 350 – 400 kg, vysoká relatívna úžitkovosť 1000 kg – 1100 kg mlieka na 100 kg živej hmotnosti, vysoká tukovosť = 5,5 – 7 %

2/ AYRSHIRSKÝ DOBYTOK : vyšľachtený už v XVIII. Storočí v ŠKÓTSKU / grófstvo AYR / Červenostakatý, bočné časti hlavy má pigmentované. Skromný, prispôsobivý. Hmotnosť kráv = 450 – 550 kg, tukovosť = 3,9 %, dojnosť = 4000 – 5000 kg, dobrá dojiteľnosť. Na Slovensko sa začal dovážať už od roku 1960 – zlepšenie tvarových a funkčných vlastností vemená.

3/ DÁNSKY ČERVENÝ DOBYTOK : jednofarebný, červenohnedý. Dojnosť 5000 – 6000 kg s tukovosťou 4 % a viac. Hmotnosť kráv 600 – 650 kg

4/ HOLŠTEINSKÉ PLEMENO / HOLŠTAJNSKÝ DOBYTOK / : čiernostrakaté, medzi najvýkonnejšie mliekové plemená na svete, hmotnosť kráv 700 = kg, tukovosť= 3,9, dojnosť = 10000 kg mlieka.

5/ BROWNSWISS : hnedé až šedé / rôzne odtiene týchto farieb /, paznechty, mulec a konce rohov = čierne sfarbenie , niektoré zvieratá = tmavý pruh cez chrbát a svetlejšie sfarbenie okolo mulca. Hmotnosť kráv = 550 – 650 kg, kohútiková výška 135 – 140 cm. Dojnosť = 6000 – 8000 kg, tukovosť = 3,8 – 4,1 %. Nenáročný, dobrý zdravotný stav, pevná konštitúcia s veľmi dobrými končatinami a dlhovekosť = 14 a viac laktácií.

6/ SLOVENSKÝ STRAKATÝ DOBYTOK : je plemeno kombinovaného úžitkového typu a vyrovnanou mliekovou aj mäsovou úžitkovosťou. Vznikol prevodným krížením pôvodného dobytká chovaného na Slovensku s importovaným simentálskym dobytkom zo Švajčiarska. Vyznačuje sa dobrou prispôsobivosťou, záživnosťou a odolnosťou voči chorobám. Základné sfarbenie je žltostakaté s odtieňom až do červenostakatej farby. Hlavu, podbrušie a nohy má biele, mulec ružový, rohy a paznechty voskovožlté. Hmotnosť kráv je 550-750kg, býkov 1000-1200kg

Plemenný štandard slovenského strakatého plemena stanovuje nasledovné kritériá : Ukazovateľ I. laktácia III. ďalšie laktácie Produkcia mlieka 4000-4300kg 5000kg a viac Obsah bielkovín 3,30-3.35% 3,40-3,45% Obsah tuku min. 3,80% min. 3,80% Medziobdobie 365 až 395 dní, pripúšťanie jalovic vo veku 18 mesiacov pri hmotnosti nad 400kg, zaraďovanie býkov do plemenitby vo veku 13-14 mesiacov. Vo výkrme do 600kg prírastok nad 1000g, dobrá výťažnosť a kvalita mäsa.

7/ SLOVENSKÝ PINZGAUSKÝ DOBYTOK : vznikol prevodným krížením pôvodného červeného a karpatského dobytká s pinzgauským dobytkom importovaným z Rakúska. Je to skromné, zdravé a otužilé plemeno s dobrou chodivosťou, vhodné do podhorských a horských oblastí. Základná farba je červená až červenohnedá, od kohútika cez chrbát, medzinožie a podbrušie sa ťahá výrazne ohraničený biely pás. Nohy nad päťovými a zápästnými kĺbmi sú biele. Živá hmotnosť kráv je 450-650kg a býkov 750-950kg

Plemenný štandard slovenského pinzgauského plemena stanovuje kritériá: Ukazovateľ I. laktácia III. ďalšie laktácie Produkcia mlieka 2900-3200kg 3600kg a viac Obsah bielkovín 3,25-3,30% 3,30% a viac Obsah tuku min. 3,90% min. 3,90% Medziobdobie 365 až 400 dní, pripúšťanie jalovic vo veku 19 mesiacov pri hmotnosti nad 380kg, zaraďovanie býkov do plemenitby vo veku 13 mesiacov. Vo výkrme do 550kg prírastok nad 1000g, dobrá skladba jatočného tela a kvalita m

**-zrealizujte získavanie mlieka strojovým dojením určeným typom doja-
cej techniky :**

a/ príprava na dojenie

b/ vlastné dojenie

c/ ukončenie dojenia

d/ prvotné ošetrovanie mlieka

1/ PRÍPRAVA NA DOJENIE

a/ príprava maštale / farmárska dojačka /

- pri dojení sa nepodstiela, nerozváža krmivo, kravy sa nečistia – VÍRENIE PRACHU

b/ príprava dojiča – oblečenie, osobná hygiena

- najvhodnejší odev : pracie nohavice s náprsenkou, pracovná halena s krátkymi alebo trojštvrťovými rukávami / aj pracovný plášť /, šatka, pletená čiapka, gumenná obuv

c/ príprava vemena na dojenie

- ovplyvňuje kvalitu nadojeného mlieka a dĺžku dojenia

OČISTENIE VEMENA

- umytie vemena teplou vodou $45 - 50\text{ C}^0 = 30 - 40$ sekúnd

- tri dojnice = výmena vody

- zameriavať na cecky = nielen hygienické hľadisko + vyvolanie neurohormonálneho reflexu spúšťania mlieka

ODDOJENIE PRVÝCH STREKOV

- po umytí sa vemeno utrie čistou útierkou

- z každej štvrtky sa odvoja prvé streky = nádobka s tmavou vyberateľnou vložkou = vizuálne posúdenie mlieka / krv, hnis, zrazeniny a pod. /

2/ VLASTNÉ DOJENIE / dojenie do kanví – farmárska dojačka s príslušenstvom /

- dojnice z ľavej alebo pravej strany, podľa najbližšie inštalovaného kohútika podtlakového potrubia

- dojačku ku hrudníkovým končatinám

- hlavná vzduchovodná hadica na kohútik podtlakového potrubia – otvoriť

- z háčika strmeňa veka sníme ceckové nástrčky, ROZDEL'OVAČ DO ĽAVEJ RUKY TAK, ABY CECKOVÉ NÁSTRČKY VOL'NE VISELI DOLE A PREHNUTÉ SPÁJACIE HADIČKY / KRÁTKA MLLIEKOVODNÁ HADIČKA / ZABRÁNILI NASÁVANIU VZDUCHU

- OTVORENIE MLIEKOVODNÉHO KOHÚTIKA A PRAVOU RUKOU SA RÝCHLO NASADZUJÚ CECKOVÉ NÁSTRČKY = rýchlo – nasatie čo najmenej vzduchu

- NASADZOVAŤ OD VZDIALENEJŠEJ POLOVICE VEMENA !

- PRI DOJENÍ Z PRAVEJ STRANY : ĽAVÝ ZADNÝ CECOK, ĽAVÝ PREDNÝ CECOK, PRAVÝ PREDNÝ A PRAVÝ ZADNÝ / ÚČKO /

- po nasadení ceckových nástrčiek = hadice – vzduchovodná a mliekovodná pod brucho a nie po boku

- **PODTLAK = 50,6 kPa +- 1,3 kPa** - **FREKVENCIA PULZOV 50 + - 4**

3/ DODÁJANIE A SNÍMANIE CECKOVÝCH NÁSTRČIEK

- 20 – 30 sekúnd, štvrtky, ktoré ešte uvoľňujú mlieko
- jedna ruka = mierny tlak na rozdeľovač súhlasne s pulzačnými taktami
- druhá ruka = stieracie hmaty poštvrtke vemena
- snímanie ceckových nástrčiek = jednou rukou / spravidla ľavou / sa podrží rozdeľovač a druhou rukou sa vsunie ukazovák medzi cecok a gumu a vpustí sa vzduch do ceckových nástrčiek
- uzatvorí sa mliekovodný kohútik a ceckové nástrčky sa zavesia na strmeň veka.
- DEZINFEKCIA DO POL MINÚTY

4/ OŠETRENIE MLIEKA PO NADOJENÍ

a/ ČISTENIE

- mechanické nečistoty ideálna živná pôda pre mikroorganizmy
1g slama = 100 mil., 1g výkaly = 200 mil., 1 g prachu = 300 mil.
- cedenie + filtrácia + odstreďovanie / čistiace odstredivky /

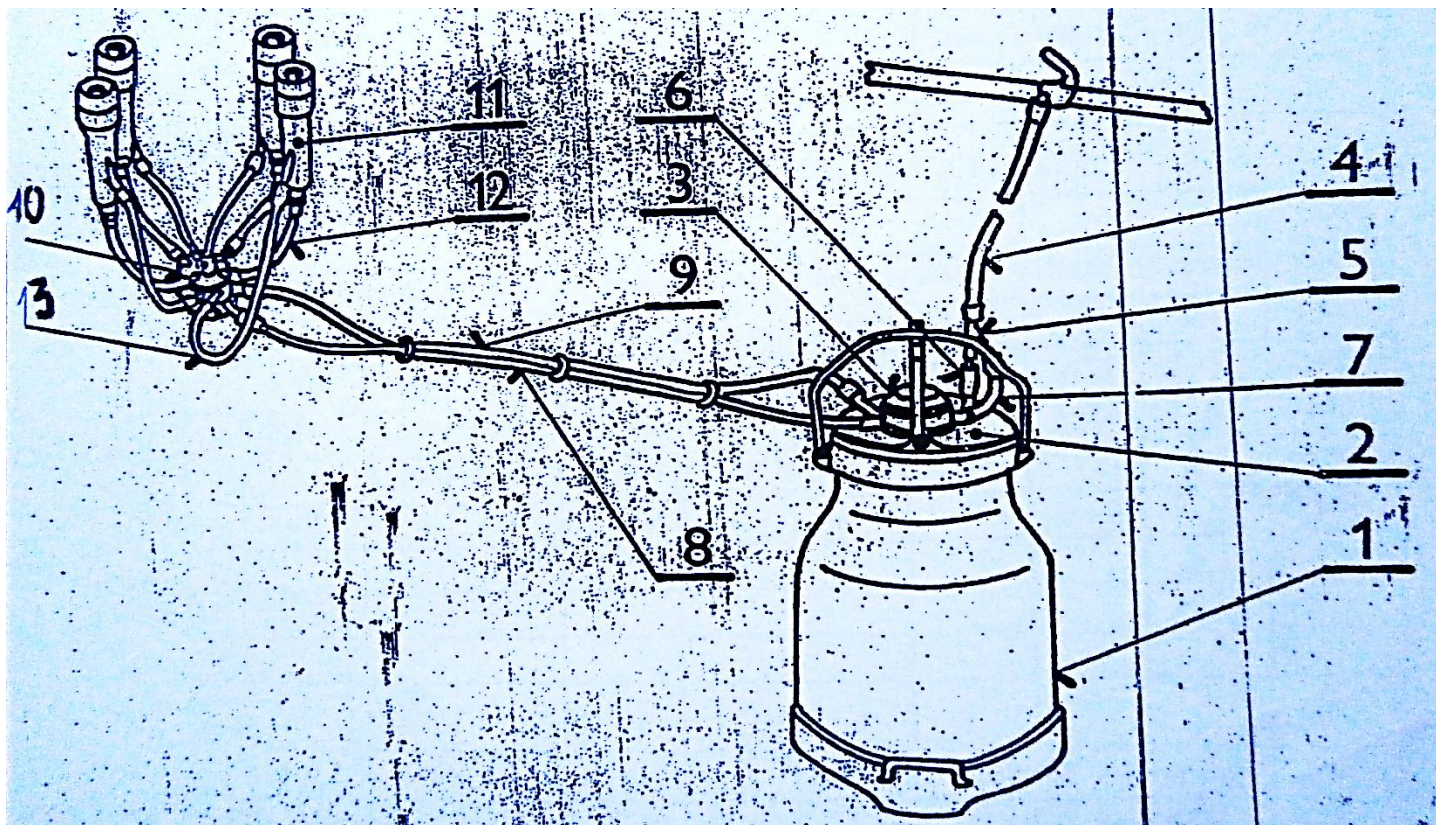
b/ CHLADENIE MLIEKA

- premnoženie hlavne baktérií mliečneho kvasenia = laktózu na kyselinu mliečnu
- PRÍKLAD : Východiskový počet = 30 000
Za 24 hodín pri 5 C⁰ = 43 000, pri 10⁰ = 89 000, pri 16⁰ = 900 000, pri 20⁰ = 4 mil.

c/ ÚSCHOVA MLIEKA

- úschovná teplota 5 až 8 C⁰

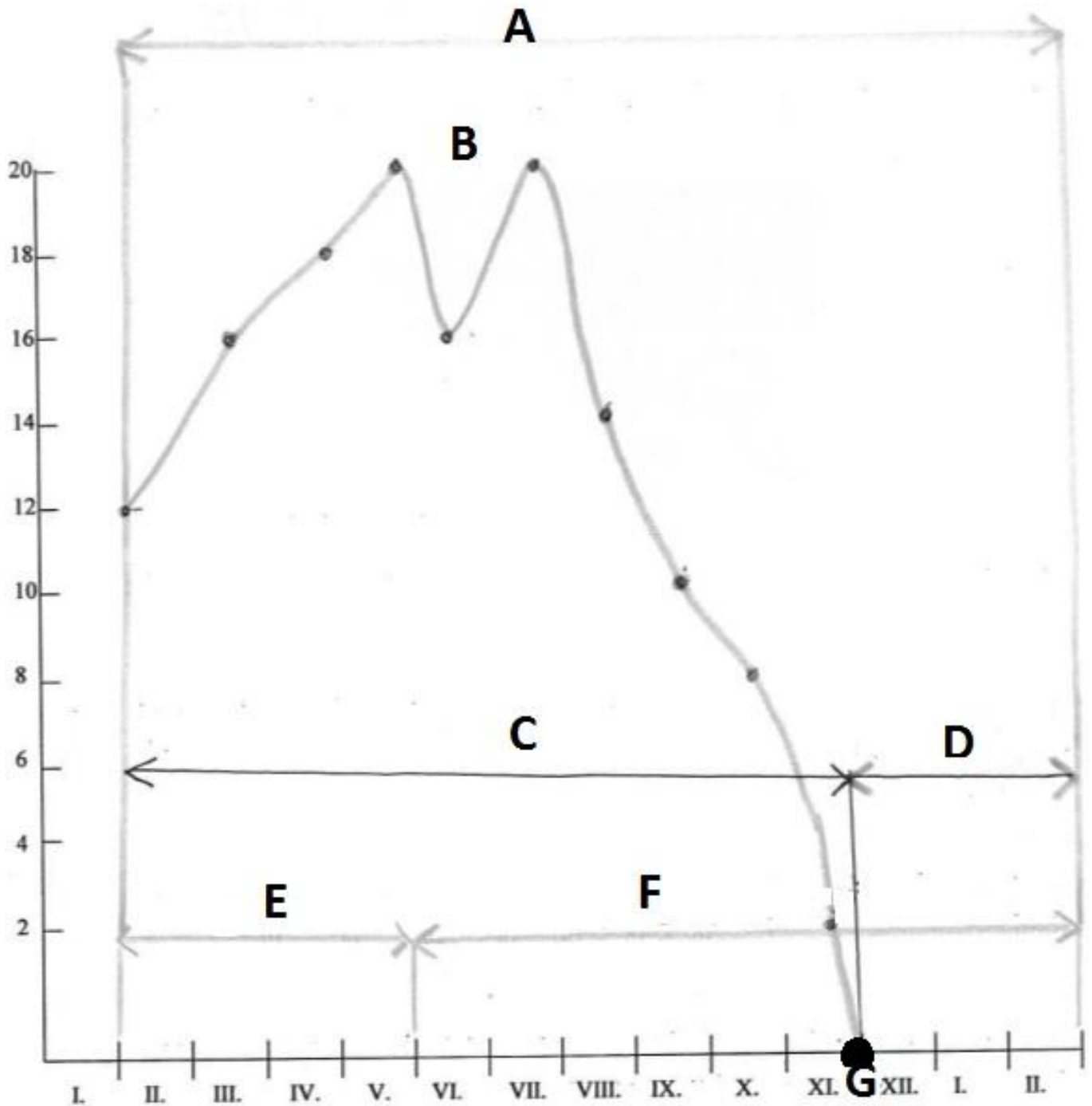
POMENUJTE ZLOŽENIE KANVOVÉHO DOJACIEHO ZARIADENIA !

1		7	
2		8	
3		9	
4		10	
5		11	
6		12	

- určite konkrétne informácie a ich hodnoty, ktoré sa dajú zistiť zo grafického znázornenia priebehu laktácie

Poznámka: konkrétne hodnoty stačí uviesť v mesiacoch

Označenie	Názov konkrétnej hodnoty	Konkrétna hodnota
A		
B		
C		
D		
E		
F		
G		

Záznam z kontroly dojiteľnosti

ROZMERY		om		HODNOTENIE VEMENA	
dĺžka	45	Plemeno: Čiernostrakaté	Chovateľ: MŠCPV V. Janíkovec Okres: Nitra	Číslo kravy: 19841	
šírka	36			Číslo mech. evidencie 1099	
hĺbka	34			Por. lakt.: 1	
POSÚDENIE bodov				Otec: import	
Veľkosť	4			Dát. otel.: 2. 12. 66	
Tvar	4			Dát. hodn.: 14.22. 67	
Veľkosť cečkov	3			Dni po otel.: 74	
Tvar cečkov	3	Hodnotil: Horváth			
Postavenie cečkov	3				

SKÚŠKA DOJITEĽNOSTI

	Večer:				hod.	Ráno:				hoč.
	Modrá	Zelená	Žltá	Červená	Celk.	Modrá	Zelená	Žltá	Červená	Celk.
	sp	sl	pl	pp	l	sp	sl	pl	pp	l
1	0,70	0,65	0,45	0,65	2,45	0,70	1,20	0,75	0,80	3,45
2	1,30	1,35	0,80	1,20	4,65	1,30	1,55	1,20	1,35	5,40
3	1,75	1,40	1,00	1,60	5,75	1,80	1,60	1,50	1,80	6,70
4	2,00	1,50	1,20	1,80	6,50	2,20	1,60	2,00	2,10	7,90
5										
6										
7										
do- doj										

VÝSLEDOK		I.	II.	Priem.	Bodov za vemeno	3	
Celk. výdojok		I	6,50	7,90	7,20	Bodov za ucky	9
Max. min. výdoj. 1/min.			2,65	3,45	3,05	Poznámka URDITE ZAPIS VÝSLEDKOV KONTROLY DOJITEĽNO- TI SKRÁTENOU FOR- MOU ZAPISU!	
Priem. min. výdoj. 1/min.			1,62	1,97	1,79		
Rel. výdoj. za 3 min. %							
Ručný dođojok		1					
IPZ							
Z N Á M K A za dođiteľnosť							